

Стенографски дневник

на 37. заседание

Сряда, 27 януари 1943 г.

Открито в 16 ч. 50 м.

Председателствувал подпредседателят д-р Петър Къосеиванов.
Секретари: Стефан Багрилов и Николай Чултанов.

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.	Стр.
Съобщения:	Законопроекти:
Телеграми 771	1. За извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министертвото на земеделието и държавните имоти за 1943 бюджетна година в размер на 135.000.000 лв. (Първо четене) 771
Отпуски 771	2. За отпускане народни пенсии на особено заслужилите в освободителните борби дейци. (Второ четене) 772
Предложения 771	Съобщение от председателствувания, че Негово Величество Царят е благоволил да приеме комисията по отговора на тронното слово на 28 януари 1943 г. 773
Законопроекти 771	Дневен ред за следващото заседание 773
Дневен ред:	
Комисии:	
1. Избиране народния представител Александър Радолов за член на парламентарната комисия по Министерството на финансите на мястото на починалия д-р Никола Сакаров. (Приемане) 771	
2. Избиране народния представител Дочо Христов за член на парламентарната контролна комисия при Дирекцията на държавните дългове на мястото на починалия д-р Никола Сакаров. (Приемане) 771	

Председателствуваш д-р Петър Къосеиванов: (Звъни) Присъствуват необходимият брой народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(Отсъствуват народните представители: Борис Попов, Велизар Багаров, Георги Шишков, Георги Михайлов, Георги Чалбуков, Георги Кендеров, Георги Тодоров, Дончо Узунов, Иван п. Анастасов, д-р Иван Йотов, Иван Керемидчиев, Игнат Хайдудов, Илия Славков, Киро Арнаудов, Минчо Ковачев, д-р Никола Дуков, д-р Никола Минков, Петко Стайнов, д-р Петър Шишков, Стефан Радионов, Тотю Маров и Тотю Новаков)

(Става прав. Всички народни представители стават прави)

Г-да народни представители! На отправената телеграма от председателя на Народното събрание до Техни Величества Царя и Царицата по случай рождения ден на Нейно Царско Височество Княгиня Мария Луиза е получена следната телеграма: (Чете)

„Христо Калфов, председател на Народното събрание, София. Царицата и аз благодарим най-сърдечно Вам и на народните представители за хубавите пожелания, които ни изказвате за рождения ден на дъщеря ни и които ни искрено зарадваха. Царят.“ (Ръкоплескания)

Телеграмата, която председателят на Народното събрание г-н Христо Калфов изпрати до Техни Величества Царя и Царицата е със следното съдържание: (Чете)

„Техни Величества Царя и Царицата, Двореца, София. По случай рождения ден на Нейно Царско Височество Княгиня Мария Луиза, аз и народните представители поднасяме нашите сърдечни и най-добри благопожелания на Височайшите й родители.

Нека Бог ѝ дари здраве, да расте, крепне и хубавее, за радост и гордост на Царския дом и българския народ. Христо Калфов, председател на Народното събрание.“ (Ръкоплескания)

Председателството е разрешило отпущ на следните г-да народни представители:

Велизар Багаров — 4 дни, Гето Кръстев — 5 дни, Димитър Кирев — 1 ден, Дочо Христов — 1 ден, Иван П. Райчев — 4 дни, Иван Керемидчиев — 2 дена, д-р Иван Бешков — 1 ден, Илия Славков — 2 дена, Марин Тютюнджиев — 1 ден, Минчо Ковачев — 4 дни, арх. Петър Дограмаджиев — 2 дена и Рашко Атанасов — 1 ден.

Постъпили са:

От Министерството на финансите — проекторешение за продължаване срока по временно вносна декларация № 1254, от 29 май 1940 г., на Пловдивската митница.

От Министерството на войната — законопроект за изменение на отдел IV и чл. 171 от закона за военните сили в царство България.

От Министерството на земеделието и държавните имоти — проекторешение за одобряване 32 постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 30 май 1941 г., протокол № 99.

От Министерството на търговията, промишлеността и труда — законопроект за изменение и допълнение на закона за разрешаване на Пловдивската, Варненската, Русенската, Хасковската и Сливенската градски общини да сключат заем от Института за обществено осигуряване за постройка на народни бани — „Държавен вестник“, броеве 159 и 59, от 23 юли 1941 г. и 18 март 1942 г.

От същото министерство — законопроект за изменение и допълнение на закона за разрешаване на Общинското предприятие за експлоатация на Павелбанските минерални бани да сключи заем от фонда „Обществени осигуровки“ — сметка „Инвалидност и старост“ — в размер на 8.000.000 лв. („Държавен вестник“, брой 138, от 22 юни 1940 г.)

От същото министерство — законопроект за изменение и допълнение на закона за разрешаване на Силистренското градско общинско управление да сключи заем от Института за обществено осигуряване — сметка „Инвалидност и старост“ — в размер на 4.000.000 лв. („Държавен вестник“, брой 162, от 26 юли 1941 г.)

От същото министерство — законопроект за допълнение на закона за обществените осигуровки.

От същото министерство — законопроект за учредяване предприятие за експлоатация на Провадийските солни концесии.

Ще бъдат раздадени на г-да народните представители и поставени на дневен ред.

Преминваме на точка първа от дневния ред:

Избиране един член за парламентарната комисия по Министерството на финансите на мястото на починалия д-р Никола Сакаров.

Председателството предлага за член на парламентарната комисия по Министерството на финансите народния представител г-н Александър Радолов.

Който приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Преминваме на точка втора от дневния ред:

Избиране един член за парламентарната контролна комисия при Дирекцията на държавните дългове на мястото на д-р Никола Сакаров.

Председателството предлага за член на парламентарната контролна комисия при Дирекцията на държавните дългове народния представител г-н Дочо Христов.

Който приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Преминваме на точка трета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1943 бюджетна година в размер на 135.000.000 лв.

Който г-да народни представители са съгласни да бъдат прочетени само мотивите на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да ги прочете.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1943 бюджетна година в размер на 135.000.000 лв.

Г-да народни представители! За да се използват от Министерството на земеделието и държавните имоти сумите по специалния за-

кон за сключване заем от Българската земеделска и кооперативна банка, в продължение на 5 години по 135.000.000 лв. годишно, за мероприятия по горите (обнародван в „Държавен вестник“, брой 276 от 11 декември 1941 г.), необходимо е, съгласно чл. 26 от закона за бюджета, отчетността и предприятията, да се гласува съответен бюджетен кредит.

Ето защо моля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате предложението за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1943 бюджетна година в размер на 135.000.000 лв., заедно с подробната таблица за разходите.

Гр. София, януари 1943 г.

Министър на финансите: Д. Божилов

(Ет. текстът на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТ

за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1943 бюджетна година в размер на 135.000.000 лв.

Чл. 1. Разрешава се извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1943 бюджетна година в размер на 135.000.000 лв., който се разпределя по параграфи, съгласно приложената подробна таблица.

Чл. 2. Разходите по този извънреден бюджетен кредит да се покриват от постъпленията по заема, който ще се сключи съгласно закона за сключване заем от Българската земеделска и кооперативна банка, в продължение на 5 години по 135.000.000 лв. годишно, за мероприятия по горите, обнародван в „Държавен вестник“, брой 276, от 11 декември 1941 г.

ПОДРОБНА ТАБЛИЦА

за разходите по извънредния бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1943 бюджетна година в размер на 135.000.000 лв.

§	Наименование на разходите	Разрешени кредити — лева
1.	За укрепяване порошката, залесяване, затревяване и за други разходи във връзка с тези мероприятия (набавяне на семена, апарати и материали, образуване горски разсадници, направа на пътища, телефонни линии, огради, сгради, геодезически и фотографски снимки, отчуждаване и наемане на имоти):	
а)	Надници, премии и награди за сполучливо залесяване и помощи на населението, което се изселва от периметрите, лхви по сключени заеми и други лични възнаграждения	35.000.000 лв.
б)	Веществени разходи	15.000.000 лв.
2.	За залесяване пожарищата, сечищата и годините, погълване на редините, заместване на по-малочислените с по-ценни дървесни видове и превръщане нискоствъблени насаждения във високостъблени в държавните гори:	50.000.000
а)	Надници и др. лични възнаграждения	10.000.000 лв.
б)	Веществени разходи	5.000.000 лв.
3.	За направа, поддържане и поправка на горски пътища и други транспортни съоръжения и телефонни линии за държавните гори:	50.000.000
а)	Надници и др. лични възнаграждения	35.000.000 лв.
б)	Веществени разходи	15.000.000 лв.
4.	За подобрителни мероприятия и строежи в държавните високопланински и горски пасища:	5.000.000
а)	Надници и др. лични възнаграждения	3.500.000 лв.
б)	Веществени разходи	1.500.000 лв.
5.	За направа, поправка и обзавеждане на жилища за работниците, обори за работния добитък и други сгради за държавните горски стопанства:	12.000.000
а)	Надници и др. лични възнаграждения	8.000.000 лв.
б)	Веществени разходи	4.000.000 лв.
6.	За ограничаване, измерване и уредба на държавните гори:	3.000.000
а)	Надници и др. лични възнаграждения	2.000.000 лв.
б)	Веществени разходи	1.000.000 лв.
	Всичко	135.000.000

Забележка. Дава се право на министъра на финансите да увеличава и намалява кредитите за лични възнаграждения и за веществени разходи в рамките на предвидения общ кредит по отделните параграфи.)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат на първо четене законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1943 бюджетна година в размер на 135.000.000 лв., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът ще бъде изпратен в комисията.

Преминуваме на точка четвърта от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за отпускане народни пенсии на особено заслужилите в освободителните борби дейци.

Моля г-н докладчика да докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: Г-да народни представители! В сношното заседание парламентарната комисия по Министерството на финансите разгледа и прие законопроекта с някои изменения в него.

Ще докладвам законопроекта така, както е изменен в комисията. (Чете)

„ЗАКОН

за отпускане народни пенсии на особено заслужилите в освободителните борби дейци

Чл. 1. Участващите в освободителните борби в Македония, Тракия, Добруджа, Западните покрайнини, Пиротско и Моравско, които:

а) като членове на организирани чети, с оръжие в ръка, са взели участие в сражения срещу поробители на българи за освобождаването от чужда власт, или

б) са били осъдени най-малко на затвор от съдилищата на чуждата власт за политически деяния, целящи освобождението или защитата на българската народност, или

в) са били малтретираны от чуждата власт, или нейни оръдия, във връзка с борбата за освобождението или защитата на българската народност и са останали инвалиди с най-малко 50% изгубена работоспособност, могат да получат народна пенсия по реда и условията, предвидени в този закон.

Могат да получат народни пенсии, съгласно чл. 5, и наследниците на такива участници в освободителните борби, както и в случаите, когато техните наследодатели при борбата за освобождението или защитата на българската народност са били убити или отвлечени в неизвестност от чуждата власт или нейни оръдия.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат заглавието на законопроекта и чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 2. Могат да получат народна пенсия съгласно настоящия закон и лицата или наследниците на такива лица, които са били най-малко 10 години екзархийски учители в областите, упоменати в алинея първа на чл. 1, и са останали на постоянно местожителство в същите области до 6 април 1941 г., или до деня на смъртта си, ако са починали преди тази дата.

Могат да получат народна пенсия и учителите, които по искане на правителството са се съгласили и останали в откъснатите територии, упоменати в чл. 1.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 3. Могат да получат народна пенсия съгласно настоящия закон и лицата, които по своя воля, без да са били причислени в списъците на войската и без да са подлежали на повикване в нея, са постъпили в Македоно-одринското опълчение от 1912-1913 г. и са взели участие в оперативна зона, определена с заповед по действащата войска.

Лицата, имащи право на пенсия по този член, са длъжни да представят съответно удостоверение, издадено от войсковата част, в която са служили, или от Министерството на войната.

Наследниците на пенсионираны лица по този член могат да получат наследствена пенсия след тяхната смърт, ако отговарят на условията, предвидени в чл. 5.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 4. Народни пенсии се отпускат на лица по членове 1, 2 и 3, ако отговарят на следните условия:

а) да са навършили 60-годишна възраст. Това условие не се изисква за лицата по чл. 1, ако поради някоя от причините, посочени в същия член, са изгубили най-малко 50% работоспособност;

б) да нямат каквато и да е друга пенсия, или ако имат такава, да се откажат от нея;

в) да нямат доход повече от 2.500 лв. месечно;

г) да не са на служба, която се зачита за пенсия по закона за пенсията за изслужено време;

д) да не са проявявали противобългарски или противодържавни чувства или дейност.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 5. Съпругата и децата могат да получат наследствена народна пенсия, ако: а) съпругата не е встъпила в друг брак; б) децата не са встъпили в брак и не са по-възрастни от 21 година, ако са момчета, и 25 години, ако са момичета; в) нямат доход повече от 2.500 лв. месечно или друга пенсия, а ако имат такава — се откажат от нея.

Бащата и майката могат да получат наследствена народна пенсия, ако: а) наследодателят им няма жена и деца, получаващи пенсия по този закон; б) те нямат месечен доход по-голям от 2.500 лв., или да нямат каквато и да е друга пенсия, а ако имат такава — да се откажат от нея.

Условията по букви „г“ и „д“ на чл. 4 важат и за получаване на наследствена народна пенсия.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 6. Личните народни пенсии се отпускат в размер на 18.000 лв. годишно.

Наследниците получават: сама съпруга — 50% от пенсията, която е получавал или би имал право да получи наследодателят; съпруга с малолетни деца — 40% за себе си и по 20% за всяко дете, до размер 100%; един кръгъл сирак — 50%, двама — 75%, трима и повече — 100%; родители — 50% от пенсията на наследодателя.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 7. Молбата за народна пенсия трябва да бъде подадена до съответния областен директор най-късно в тримесечен срок от влизането на този закон в сила. Молбата трябва да съдържа изрична декларация, че молителят няма друга пенсия или месечен доход над 2.500 лв. Към молбата трябва да се приложи:

а) удостоверение от съответната община за местожителството, възрастта, произхода, семейното и материално положение и месечния доход на молителя. Ако се касае за наследствена народна пенсия, в удостоверението се посочват датите на раждането на наследниците, както и качеството им на законни наследници. Тези удостоверения се освобождават от обгербване и таксуване.

б) кратка жителска бележка, заверена от общината и от трима свидетели, придружена и с мнението на кмета. Заверката се освобождава от герб и такси;

в) документи, които свидетелствуват, че са налице някои от условията, изброени в членове 1, 2 и 3.

Лицата, които отговарят на някои от условията, предвидени в членове 1, 2 и 3, но не могат да получат пенсия поради това, че са по-млади от 60 години, или са на служба, или имат доход над 2.500 лв. месечно, също така трябва да подадат молба с необходимите документи в тримесечния срок, предвиден в предходната алинея. Такива лица започват да получават пенсия, след като навършат 60-годишна възраст, съответно след като напуснат службата или след намаляване на дохода им.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 8. Областните директори, при които постъпват молбите за народни пенсии, трябва да наредят за незабавна, обстойна проверка на всяка молба по начин, какъвто намерят за най-добре. Във всеки случай те трябва да вземат мнението на местните организации: Илинденска, Македоно-одринска, благотворителни братства, културно-просветни дружества и други такива. Освен това могат да се съберат служебни сведения и сведения от други лица. След проверка областните директори трябва да препратят молбите, чрез директора на разположение при Министерството на вътрешните работи и народното здраве, в комисията за народни пенсии (чл. 9) с мнение дали да се уважи молбата, като се имат пред вид условията, предвидени в този закон.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 9. При министъра на финансите се образува комисия за народни пенсии, в състав: директорът на разположение при Министерството на вътрешните работи и народното здраве, директорът на пенсията, представител на съответната организация (Илинденска, Македоно-одринска, благотворителни братства, културно-просветни дружества и други такива), одобрен от министъра на финансите, и две лица, назначени от същия министър. Представителят на съответната организация участва при разглеждане на молбите, които заявят членове на неговата организация. Комисията за народни пенсии преглежда постъпилите чрез областните директори молби и дава мнение кои от тях да се уважат.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 10. Отпускането на народни пенсии по този закон, включително и при случаите по чл. 7, алинея втора, става по решение на Министерския съвет, по доклад на министъра на финансите.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 11. Получаването на пенсия започва от датата на подаване молбата за пенсия.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 12. Пенсията се изплаща от държавното съкровище. Изплащането им става чрез пенсионни книжки, тримесечно, в началото

на тримесечието, от клоновете на Българската народна банка, а в места, где то банката няма клонове, от телеграфопощенските станции. Върху пенсията, отпусната по този закон, не се плащат никакви увеличения. Тези пенсии не подлежат на заповест.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 13. Лицата, пенсионирани по този закон, не могат да получат пенсията си, ако бъдат назначени на служба, която се зачита за пенсия по закона за пенсията за изслужено време.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 14. Изменяването и прекратяването на пенсията поради изменяване или изгубване на някое от условията за получаване на народна пенсия става с заповед на директора на пенсията.

При намаление или прекратяване на пенсията поради смърт получаваната преди смъртта в повече пенсия за тримесечието не се търси.

Възобновяване на пенсията поради напускане на служба или поради намаление на дохода, става с решение на директора на пенсията.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 15. Народната пенсия може да бъде всякога прекратена от Министерския съвет, по доклад на министъра на финансите, когато се установи неверността на условията, въз основа на които е отпусната, или когато пенсионерът се е проявил с противобългарски или противодържавни чувства или дейност.

Когато пенсията се прекрати на основание този член, платеното дотогава срещу тази пенсия подлежи на връщане. Дължимото се събира по реда на закона за събиране на преките данъци, въз основа писмото на директора на пенсията, придружено с извлечение за платената пенсия.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат чл. 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Законопроектът е приет окончателно.

Дневният ред е изчерпан.

Пред вид на това, че утре комисията по отговора на тронното слово ще бъде приета от Негово Величество Царя, председателството предлага, утре Камарата да не заседава, а следното заседание да бъде в петък, 29 януари 1943 г.

Които са съгласни, следното заседание да бъде в петък, 29 януари 1943 г., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

За петък, 29 януари 1943 г., 15 ч., председателството, в съгласие с правителството, предлага следния дневен ред:

Одобреие на предложенията:

1. За одобрение на 32. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 30 май 1941 г., протокол № 99 — относно доставката на горивни и смазочни петролни материали.

2. За продължаване срока по временно-вносна декларация № 1254, от 29 май 1940 г., на Пловдивската митница.

3. Второ четене на законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1943 бюджетна година в размер на 135.000.000 лв.

Първо четене на законопроектите:

4. За изменение и допълнение на закона за разрешаване на Пловдивската, Варненската, Русенската, Хасковската и Сливенската градски общини да сключат заем от Института за обществено осигуряване за постройка на народни бани.

5. За изменение и допълнение на закона за разрешаване на общинското стопанско предприятие за експлоатация на Павелбанските минерални бани да сключи заем.

6. За изменение и допълнение на закона за разрешаване на Силистренското градско общинско управление да сключи заем.

7. За допълнение на закона за обществените осигуровки.

8. За учредяване предприятие за експлоатация на Провадийските солници.

9. За изменение на отдел IV и чл. 171 от закона за военните сили на царство България.

Които приемат този дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-да народни представители! Тази вечер бюджетарната комисия ще има заседание. Членовете на бюджетарната комисия трябва да присъствуват на заседанието.

Затварям заседанието.

(Затворено в 17 ч. 10 м.)

Секретари: **СТЕФАН БАГРИЛОВ**
НИКОЛАЙ СУЛТАНОВ

Подпредседател: **Д-р ПЕТЪР КЮСЕИАНОВ**

Началник на Стенографското отделение: **ДОНЧО ДУКОВ**